

stranka dosti privržencev, so pa spoznale potrebo zblížati se za skupni odpor. Novi ministerski predsednik pa ne bode ban Khuen-Hedervary. Če se stranke spoje brez njegovega sodelovanja, tudi pozneje njega ne bode treba. Ko bode v zbornici zopet močna večina, ne bode težko dobiti sposobnega ministerskega predsednika.

Nemčija. — Bismarckovo glasilo poroča, da je Bismarck od 31. januarja do 3. aprila dobil k svojemu 80letnemu rojstvu kot čestitke 8390 telegramov, 25.000 pisem in nad 11.000 dopisnic. Če bo hotel Bismarck vse to shraniti, bodo njegove shrambe za precej papirja na boljšem. Da bi bil on vse to prebral, o tem še misliti ni. — V Berlinu se mnogo govori o naglici, s katero je cesar obsodil državni zbor, ker je odklonil čestitko Bismarcku in prav zelo se kritikuje njegovo postopanje napram Bismarcku k njegovi 80letnici. Še pred dvema letoma tak nasprotnik Bismarcka ga zdaj to-li proslavlja. Posebno dejstvo, da je cesar sam vodil defilujočo vojsko pred starim kancelarjem, smatrajo v Berlinu za čin, ki se ne zloga z veličanstvom krone.

Belgija. — Veliko so upali in so tudi na to delovali delavci, da se jim da tudi občna volilna pravica za občinske zastope. Pa propali so. Vlada je v zbornici prodrla s svojim predlogom in delavci so v ozadju ostali. Nevolja mej delavci je velika. Mislili so spočetka na občni štrajk, toda ker so uvideli, da ne opravijo nič, ker je vlada poskrbela za red in storila vse, da istega vzdrži, sklenili so le začeti po vsej deželi hudo agitacijo proti novemu občinskemu redu.

Kuba. — Vsa pozornost Španije obrnjena je sedaj na ameriansko naselbino, na otok Kuba, kjer vlada že nekaj časa precej resna vstaja. Oficijelna poročila sicer zatrjujejo, da vstaja pojenjuje, a privatna pravijo, ga se vstaja širi. Slednje je verjetneje. Če bi namieč temu ne bilo tako, bi Španjska ne bila poslala svojega najboljšega generala Martinez-Campos-a tja. Vstaši dobivajo iz Zjedinjenih držav hrano, orožje in municijo. Z ozirom na to, da ima Španjska doma prav zmedene razmere in ji ne preostaja sredstev in ker imajo vstaši dobro zaslombo v amerianskih Zjedinjenih državah, ki žele Kubo za se, ni neverjetno, da bo Španjska podlegla in izgubila lepo naselbino, kakor je že mnogo drugih.

Azija. — Japonska je dovolila Kitajski premirje do 20 t. m. Mej tem časom se bo skušalo napraviti stalni mir. Vendar pa premirje ni občno in se razteza le na gotove kraje, tako da Japonci na drugih krajih zopet lahko dalje prodirajo. Dogovori o miru se vrše na Simonoseki-ju. O teh pogajanjih se razno poroča. Z jedne strani se trdi, da pogajanja ugodno napredujejo, z druge strani se pa zopet zatrjuje, da kitajski pooblaščenec Li Hung Čang nikakor ne bo v stanu miru skleniti z Japonsko, ker ta stavi prevelike zahteve. Poroča se, da zahteva Japonska 400 milijonov vojne odškodnine, neodvisnost Koreje, odstop Formoze in južne Mandžurije. — Po nekih poročilih je japonski mikado dovolil premirje na složno priporočilo Angleške Ruske in Nemške. Sploh se sodi, da bo Japonska, ker skuša ustreči napominanim vevlastim evropskim, odnehala od prevelikih zahtev. — Ruski listi priporočajo ruski vladi, da se potegne za svoje pravice v vzhodni Aziji in ne pripusti Japonski, da bi na škodo Rusije zadobila ondi prevelik vpliv.

bodo plačevali a) kmetje, ker plačujejo zemljiški davek, b) uradniki in sploh oni, ki imajo neko gotovo mesečno ali letno plačo, ker plačujejo dohodarino, c) zavodi, ki dajejo račun oblasti, ker ti bodo plačevali poseben davek, d) oni delavci ali obrtniki, ki delajo sami brez pomočnikov, da se na pol preživijo kakor na pr. uboge matere delavke, bolni delavci, vsega dela mojstri zlasti na deželi, obrtniki, ki le včasih delajo, sicer pa kmetujejo. Oprostiti se bo smelo tudi one ubožne delavce, ki delajo sami ali pa imajo le enega pomagagača.

Davkoplačevalci bodo razvrščeni na štiri razrede in sicer bodo v I. razredu oni, ki plačujejo več ko 1000 gld. letne dobitkovine, v II. razredu oni, ki plačujejo več ko 150, a manj ko 1000 gld., v III. razredu oni ko plačujejo od 30—150, v IV. razredu vsi ostali davkoplačevalci.

Koliko bo vsega davka v državi? 17,732.000 gld. t. j. dobitkovina je vže znižana za 20 % in se poznej še zniža za 5 %, ako bo osoben davek ugoden. Določena svota se bode vsako drugo leto poviševala za 2,4 % in to do l. 1907. Obrtnikom I. (bogatega) razreda se ni nič znižalo.

Določeni so tudi posamezni zneski, ki se bodo plačevali. V I. razredu ali 1000 ali 1100 ali 1200 ali 1300 ali 1500 in tako dalje vedno po 200 več. Za II. razred so določene svote: 160 ali 180 — 220 — 260 — 300 — 340 — 400 — 460 — 520 — 580 — 660 — 740 — 820 — 900 —. Za III. razred so določene svote: 32 — 36 — 40 — 45 — 50 — 55 — 60 — 70 — 80 — 90 — 100 — 120 — 140. — Za IV. razred so določene svote: 1.50, — 2.—, — 2.50, 3.—, 4.—, 5.—, 6.—, 8.—, 10.—, 12.—, 15.—, 18.—, 21.—, 24.—, 28.— gld. Drugih svot se ne bo smelo odmerjati, na pr. 29 gld. ne bo nikdo plačeval, ampak ali 28 ali 32 itd.

Kdo bo določeval in odmerjal davek? Svoto za celo državo določi vlada in sicer za l. 1896. in 1897. je vže določena dobitkovina 17.732.000 gld. Država bo razdeljena na davčne okraje in vsakega okraja davkoplačevalci bodo združeni v štiri skupine ali razrede. Vlada bo odločila, koliko ima plačati vsaki okraj in koliko vsaka skupina.

Kdo bo pa odmerjal prednim obrtnikom dobitkovino? Posebne okrajne komisije in sicer štiri komisije, za vsaki razred ena. Polovico udov bo imenoval finančni minister, polovico pa si bodo volili davkoplačevalci dotične skupine. — Na čelu okrajnih komisij bo deželna komisija in na Dunaji bode vrhovna komisija za celo državo.

Obrtnijske raznoterosti.

Za lovce. V Borovljah (Ferlach) na Koroškem se dobijo lepe lovske puške, pa so tudi zanesljive, od kar je tam c. kr. preskušalnica (Probieranstalt). Puškarji so Slovenci, le to je žalostno, da so „liferanti“ (to so večji mojstri, ki prodajajo ne samo svoje, temveč tudi puške manjših mojstrov, od katerih je prekupljajo) bili do zdaj več ali manj vsi nemškutarji. Šele to leto se je slovensko-narodni mojster

Obrtnija.

Dobitkovina ali davek od dela.

Dobitkovina se imenuje davek, kateri je plačevati od dela, ki delavca-obrtnika živi. Dobitkovino plačujejo na pr. trgovci, obrtniki, zdravniki itd. Tega davka ne

Ljudovik Borovnik povspel na stopinjo liferanta. Kot veren in pošten mož, peča se le z dobrimi izdelki in tudi v ceni ne pretirava. Slovenske lovce toraj opozarjamo, na naročajo puške edino le pri g. Ludoviku Borovniku. Slovenske in nemške cenike pošilja zastoj.

Kmetijstvo.

Nov način shranjevanja velicnih žitnih zalog.

Žito se pri daljšem shranjevanju navadno spridi. Vlažnost in pa gorkota najbolj pospešujeta sprijenje žita. Da se žito more dalje časa spraviti, je potrebno, da se vse odstrani ali pa vsaj pomanjša, kar pospešuje njega sprijenje. Sedaj se žito spravlja navadno v kaščah, kjer se večkrat premeša in prezrača, ali pa v trdno zaklenjenih prostorih, da ne more zrak do njega. V prvem slučaju se odvraca vlažnost, ki pospešuje sprijenje. V drugem se pa zato ne spridi, ker brez kislika se ne vrše dotične preme v žitu, ki ga spridijo, ker so spajanje s kislikom.

Zadnji čas je prusko vojno ministerstvo delalo poskuse s shranjevanjem žita v umetno ohlajenih prostorih in ti poskusi imeli so ugoden vspeh.

Prostor se je ohladil po Lindovem sistemu, kateri se rabi tudi za ohranjenje mesa. Hlad se napravlja z izparivanjem amonjaka.

Pokazalo se je, da se rž, ržena moka, oves, grah itd. samo vsled hlada ne spridijo, naj so tudi po 2 metra visoko nasuti, ali pa v vrečah naloženi. Žito ostane sveže, moka taka, kakor bi se bila ravno namlela iz najsvežjšega žita.

Žito, ki je bilo dve leti spravljeno, ni imelo nič drugačnega duha in okusa, kakor sveže. Zmleto se je speklo v kruh in je bil jako okusen. Oves so konji radi jedli. Žito ostane tudi kaljivo. To shranjevanje pa ima tudi to prednost, da se žita ne lotijo mrčesi.

Da se žito ohrani, ni treba, da bi ravno zmrznilo, zadošča da le toplota ni nikdar večja kakor 4°.

Za ohlajenje prostora zadošča, če stroji delajo po 3 do 6 dnij v tednu, po 12 ur na dan, potem, kakeršna je gorkota zunaj.

Seveda praviti nam ni treba, da je ta način shranjevanja žita prikladen le za velike žitne zaloge, navadni kmet ne bode napravljaj vsaj potrebnih strojev in bi tudi vsa stvar ga predrago stala. Za večje žitne zaloge bode pa ta način velika dobrota, kajti dosedaj se je žito le prerado spridilo, posebno kaljivost se ni dala ohraniti. Samo premešavanje ni pomagalo in tudi v velikih zalogah ni izvedljivo. Veliki žitni trgovci, veliki mlini, vojaške zaloge bodo pa lahko vspešno se posluževale tega novega načina žitnega shranjevanja, kakor se ga poslužujejo v nekaterih krajih mesarji in pivovarji, posebno če naravnega ledu ne morejo dobiti v zadostni množini in bi jim prišel predrag.

Kmetijske raznoterosti.

Kdaj naj se sadi krompir. Nekateri mislijo, da se mora krompir saditi zgodaj. Skušnja pa uči, da to ni dobro. Če zgodaj sadiš, mu škoduje mraz in pa plevel močnejše raste.

Kdaj naj se žene na pašo? Pomladi ne goni živine tako dolgo na pašo, da se zemlja nekoliko osuši in prerase, drugače živina zemljo prehodi in mnogo tratine pokonča, kar je škoda za v bodoče.

Gnojenje čebuli s čilskim solitrom. Nekaj dnij pred sajenjem čebule, naj se zakoplje 10 gramov solitra na kvadratni meter. Čez nekaj tednov naj se da jednaka množina kot drugo gnojenje. Pozneje ni treba gnojiti, ker se sicer zorenje čebule zakasni.

Kako dolgo naj imamo plemene svinje? Domače plemene svinje naj imamo navadno za pleme tako dolgo, da imajo petkrat mlade, le posebno dobre plemene svinje moramo dlje časa imeti za pleme. Angleške svinje pa moramo že odebeliti, ko so imele 3 ali 4krat mlade, ker se prehitro debele in zatorej dobro ne doje, kadar so starejše.

Poučni in zabavni del.

Deset let v Ameriki.

(Iz osebnih spominov Rusa P. Tverskega.)

VII.

(Dalje.)

Zakon o obveznem šolstvu v državi Massachusetts zahteva neprestano in pravilno obiskavanje šole od vseh otrok od 8 do 14 leta vsaj po 6 mesecev na leto. Občine in mesta imajo v svoji oskrbi sirote in otroke popolnoma revnih starišev (truaut children) in so zavezane preskrbeti jim ne samo izobraženje temveč skrbeti morajo tudi za njih vzdrževanje za to, da bi dosegli točno izpolnjenje tega zakona. Svet priporoča, da naj brez odlašanja vsprejme država v svojo oskrb vse te odgojišča, ki se nahajajo v raznih krajih, da se dosežejo jednaka pravila in pogoji vzdrževanja in napravi ravnotežje v stroških.

Priznavajoč fizičnemu razvoju otrok veliko važnost in omenjajoč samostojne poskuse raznih mest in občin zboljšati to stran vzgoje, svet težeč po dosegi najboljših vspehov v tem oziru, priporoča osnovo posebnih učiteljišč za usposobljenje tacihih oseb, ki se hočejo posvetiti specijalno tej panogi narodnega izobraževanja. Svet misli, da se to ne more zahtevati od narodnih učiteljev, ker so že tako preobloženi in važnost predmeta zaslužuje posebne pozornosti.

Potem svet obrača pozornost na to, da se obrača dovolj skrbi na učenje risanja v zapadnih krajih države. Temu je to krivo, ker so oddaljeni od sredstev, katere imajo vzhodne države, in svet priporoča, da bi se nastavil poseben specijalist, kateri bi posvetil ves svoj čas povzdigi te umetnosti v zapadnih pokrajinah.

Po tem občnem uvodu slede podrobna poročila o raznih panogah narodnega izobraževanja v državi. Na prvem mestu je poročilo o normalnih šolah, katero so